

UCHWAŁA Z DNIA 19 LUTEGO 2003 R.

I KZP 51/02

Delegowanie w trybie określonym w art. 77 § 8 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) uprawnia do pełnienia wszystkich obowiązków sędziego we wskazanym sądzie w czasie określonym zarządzeniem o delegowaniu.

Przewodniczący: Prezes SN L. Paprzycki.

Sędziowie: SN J. Skwierawski, SA del. do SN Z. Świda (sprawozdawca).

Prokurator Prokuratury Krajowej: R. Pusz.

Sąd Najwyższy w sprawie Ireneusza P., po rozpoznaniu, przekazanego na podstawie art. 441 § 1 k.p.k. przez Sąd Okręgowy w P., postanowieniem z dnia 27 listopada 2002 r., zagadnienia prawnego wymagającego zasadniczej wykładni ustawy

„Czy przepis art. 77 § 8 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070) daje prezesowi sądu okręgowego umocowanie do delegowania sędziego do pełnienia w sądzie dla niego niemacierzystym obowiązków sędziego wyłącznie w zakresie, który z mocy ustawy pokrywa się z kompetencjami sędziów danego sądu, to jest bez umocowania do ingerencji w zakres spraw, które sędzia delegowany może rozpoznawać w danym sądzie w czasie delegacji, czy też umocowanie to wiąże się z prawem do przedmiotowego ograniczania obowiązków sędziego w czasie delegacji, w szczególności poprzez wskazanie kategorii

spraw czy też konkretnych spraw, które sędzia delegowany może rozpoznawać?”

u c h w a l i ł udzielić odpowiedzi j a k w y ż e j.

U Z A S A D N I E N I E

Przedstawione Sądowi Najwyższemu zagadnienie prawne sformułowane zostało w następującej sytuacji procesowej.

W toku postępowania przed sądem pierwszej instancji sędzia sprawozdawca została przeniesiona z Sądu Rejonowego w C. do Sądu Rejonowego w P. W związku z tym dalsze czynności w Sądzie Rejonowym w C. dokonywane były na podstawie zarządzenia Prezesa Sądu Okręgowego w P. o delegowaniu, wydawanego na podstawie art. 77 § 8 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) cyt. dalej jako u.s.p. Zarządzeniem z dnia 12 sierpnia 2002 r. Prezes Sądu Okręgowego delegował sędziego sprawozdawcę do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Rejonowym w C. – Wydział II Karny w dniu 20 sierpnia 2002 r. W zarządzeniu sprecyzowano, że delegowanie następuje w celu orzekania w sprawach II K 109/01, II K 347/01 i w sprawie II K 84/02. Dalej, zarządzeniem z dnia 14 sierpnia 2002 r. Prezes Sądu Okręgowego delegował sędziego sprawozdawcę do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Rejonowym w C. – Wydział II Karny w dniu 27 sierpnia 2002 r. W zarządzeniu tym sprecyzowano, że delegowanie nastąpiło w celu orzekania w sprawach II K 402/01 i II K 452/01, lecz nie wskazano sprawy II K 84/02, choć w dniu 27 sierpnia 2002 r. miało nastąpić ogłoszenie wyroku w sprawie oskarżonego Ireneusza P. Wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z dnia 27 sierpnia 2002 r. oskarżony ten został skazany

za przypisane mu przestępstwa, określone w art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 197 § 2 k.k. w zw. z art. 201 k.k. w zw. z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., z art. 197 § 2 k.k. i z art. 207 § 1 k.k., na karę łączną 6 lat pozbawienia wolności, na poczet której, na podstawie art. 63 § 1 k.k., zaliczono okres tymczasowego aresztowania od dnia 17 grudnia 2001 r. Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżył orzeczenie w całości, zarzucił wyrokowi rażącą obrazę art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., polegającą na nienależytej obsadzie sądu w dniu wydania i ogłoszenia wyroku, domagając się m. in. z tego powodu uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu w C. do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji, w części poświęconej temu zarzutowi, jej autor, powołując się na dwa orzeczenia Sądu Najwyższego, wskazał, iż w dniu wydania i ogłoszenia wyroku Sąd nie był należycie obsadzony, gdyż przewodnicząca od dnia 1 lipca 2002 r. orzekła w Sądzie Rejonowym w P., a w dniu 27 sierpnia 2002 r. nie miała delegacji do orzekania w sprawie II K 84/02 w Sądzie Rejonowym w C. Braku tego nie konwalidowało delegowanie na wcześniejszy termin w dniu 20 sierpnia 2002 r. ani też delegowanie do orzekania w innych sprawach.

Sąd Okręgowy, rozpoznając apelację, przekazał zagadnienie prawne Sądowi Najwyższemu. Wątpliwości Sądu Okręgowego dotyczą przede wszystkim kwestii, czy delegowany na podstawie art. 77 § 8 u.s.p. sędzia ma ogólne prawo do orzekania w określonym czasie w sądzie, do którego go delegowano, czy też wskazanie w zarządzeniu o delegowaniu konkretnych spraw, w których ten sędzia ma orzekać, ogranicza jego uprawnienia do pełnienia obowiązków sędziego w tym sądzie tylko do tych spraw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotą instytucji delegowania sędziego na podstawie art. 77 § 8 u.s.p. jest uprawnienie sędziego do orzekania w innym sądzie niż macierzysty.

Powołane w apelacji orzeczenia Sądu Najwyższego wiążą się wprowadzając z problemem delegowania sędziego, jednakże nie dotyczą kwestii stanowiącej przedmiot rozstrzyganego obecnie zagadnienia prawnego. Uchwała bowiem z dnia 21 listopada 2001 r., I KZP 28/01 (OSNKW 2002, z. 1-2, poz. 3) dotyczy możliwości udziału w składzie sądu tylko jednego sędziego innego sądu (art. 46 § 1 u.s.p.), natomiast wyrok z dnia 1 października 2002 r., V KK 114/02 (niepubl.) dotyczy kwestii orzekania sędziego w innym sądzie niż macierzysty bez zarządzenia o delegowaniu.

Rozstrzygane zagadnienie prawne dotyczy zakresu spraw, co do których prawo orzekania ma sędzia delegowany na podstawie art. 77 § 8 u.s.p. Wymogi, które musi spełniać zarządzenie o delegowaniu sędziego, określone przez przepis art. 77 § 8 u.s.p., to: podmiot uprawniony do delegowania, wskazanie sądu oraz czasu delegowania. Uprawnionym podmiotem do delegowania sędziego sądu rejonowego jest prezes sądu okręgowego, po uzyskaniu zgody kolegium sądu okręgowego. Zarządzenie o delegowaniu musi wskazywać sąd równorzędny (sądowi macierzystemu sędziego delegowanego), znajdujący się na obszarze właściwości tego samego sądu okręgowego. Istotnym elementem zarządzenia jest także określenie czasu delegowania, który nie może być dłuższy niż miesiąc w ciągu roku. „Czas nie dłuższy niż miesiąc” oznacza, iż delegowanie sędziego przez prezesa sądu do pełnienia obowiązków w innym sądzie na obszarze właściwości tego samego sądu okręgowego może nastąpić od określonej daty na nieprzerwany okres miesiąca lub krótszy albo na oznaczone – także pojedynczo – dni, których suma, w wypadku wielokrotnego delegowania w danym roku, nie może przekroczyć trzydziestu (uchwała z dnia 26 września 2002 r., I KZP 28/02, OSNKW 2002, z. 11-12, poz. 99).

Wobec tego, delegowanie w niniejszej sprawie sędziego Sądu Rejonowego w P. do orzekania w Sądzie Rejonowym w C. zarządzeniem Prezesa Sądu Okręgowego w P. z dnia 12 sierpnia 2002 r. na dzień 20 sierp-

nia 2002 r. oraz zarządzeniem z dnia 14 sierpnia 2002 r. na dzień 27 sierpnia 2002 r. nie naruszyło zasad delegowania określonych przepisem art. 77 § 8 u.s.p.

Określenie w zarządzeniu siedziby sądu, do którego jest delegowany sędzia oraz czasu delegacji, wiąże, dając uprawnienie do orzekania sędziemu delegowanemu, jedynie w tym zakresie.

Nieprawidłowe jest natomiast delegowanie sędziego jedynie do orzekania w konkretnej sprawie rozpoznawanej w innym sądzie, jeżeli tylko tak określony jest czas delegowania, gdyż nie pozwala to na jednoznaczne ustalenie wyznaczonego czasu, w jakim sędzia ma pełnić obowiązki w innym sądzie (uzasadnienie uchwały I KZP 28/02).

Podkreślić należy, że ustawa nie przewiduje kompetencji prezesa sądu do ograniczania delegowania sędziego na podstawie art. 77 § 8 u.s.p. do rozpoznania określonego rodzaju spraw, czy też kompetencji do wskazania w zarządzeniu konkretnych spraw. Zakres czynności, do których kompetencje ma sędzia delegowany, ustawa określa ogólnie jako „pełnienie obowiązków sędziego” (art. 77 § 8 u.s.p.).

Sędziowie wykonują zadania z zakresu wymiaru sprawiedliwości (art. 2 § 1 u.s.p.), określone m. in. przez przepisy o czynnościach sądów (rozdział 6 u.s.p.) oraz przepisy innych ustaw. Do czynności sądów wykonywanych przez sędziów należy przede wszystkim wydawanie wyroków w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej (art. 42 § 1 u.s.p.), przy czym delegowany sędzia sądu równorzędnego może zastąpić sędziego danego sądu w jego czynnościach na podstawie zarządzenia prezesa sądu, do którego został delegowany (art. 45 u.s.p.).

Zakres spraw rozpoznawanych w czasie delegowania musi wchodzić w zakres obowiązków sędziego danego sądu. Jednakże zastrzeżenie zawarte w zarządzeniu o delegowaniu, np. takie jak określenie rodzaju spraw

albo konkretnej sprawy, w której sędzia ma orzekać, jest ograniczeniem nie przewidzianym w ustawie i jako takie nie wiąże.

Jeżeli więc sędzia został delegowany przez prezesa sądu okręgowego w trybie art. 77 § 8 u.s.p. do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie równorzędnym, to orzekanie przez niego w sprawie niewskazanej w zarządzeniu o delegowaniu nie stanowi naruszenia prawa.

Należy dodatkowo zauważyć, że decyzje o składzie sądu orzekającego w konkretnej sprawie podejmuje prezes sądu, w którym sprawa się toczy (art. 350 k.p.k.), według zasad określonych w art. 351 k.p.k. Decyzje takie w sądzie rejonowym, zgodnie z przepisami kodeksu postępowania karnego, nie należą więc do prezesa sądu okręgowego.